

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

ИЗЛАЗИ ДВА ПУТА МЕСЕЧНО НА ЦЕЛОМ ТАВАКУ. — СТОЈИ ЗА НОВИ САД 30, А НА СТРАНУ 40 ПОВ. МЕСЕЧНО. ТА
ЗА ОГЛАСЕ НАПЛАЋУЈЕ СЕ ОД ЈЕДНЕ ВРСТЕ 3 НОВ. И 30 ЗА ЖИГ ОВАКИ ПУТ.

ЋУЛИЋИ УВЕОЦИ.*)

Што ме људи...

Што ме људи гледе тако,
Што ме тако прате свуде?
Та пред њима нисам плаќ’о —
Што ми се тако чуде?

Ја им нисам приповед’о
Моје боле, моје јаде, —
А лице је моје бледо,
Вако бледо од вајкаде.

Ја пред њима нисам клек’о,
Нисам прси своје био;
Ја им нисам ништа рек’о,
Ја сам ладна стена био.

Ха — осмејај тај ме сећа
Шта је чудно овим људма, —
То је ова кита цвећа,
Што ј’ на мојим виде грудма.

Ох, опрост’те, страни људи,
Опости ми, ледно доба,
Ево скидам с мојих груди
Росно цвеће — с њена гроба.

Ја се не ћу китит’ цвећем,
Већ га кидам на оделке,
У књигу га ево мећем,
Те ћулиће — те увелке.

Кад сам био...

Кад сам био на твом гробу
Замириса мир босилька,
А мени се причу гласај:
„Шта ми ради моја Смиљка?“

Твоја Смиљка, сиротанка,
Још не може ногом stati,
А отац је зборит’ учи —
Прва реч јој биће: Мати!

Кад узмогне ногом stati,
Кад научи матер звати,
Довешћу је гробу твоме,
Ту нек каже: Мати, мати!

Ох, како ће на те гласе
Црна гуја јада мога
Упити се, стегнути се
Око срца рањенога!

Ша ће можда смртним стегом
Раздробити сву тегобу, — —
Виш, како су лепе наде
Што ме држе у животу.

*.) „Ћулићи увесци“ зове се збирка песама што их је наумио да изда наш Змај — Јован Јовановић. У место препоруке износимо овде два така увеока, да види наш свет како лепо уме прави песник туговати, па олакшице и мелема наћи својој ојађеној души.

МАКСИМ ЦРНОЈЕВИЋ.

Трагедија у 5 чинова, с певањем, написао др. Лаза Костић, за позорницу удесио А. Хаџић, музика од А. Максимовића.
(Наставак.)

Дужде.

Та знам, пријане, знам и верујем,
Далеко се, и до нас, рашичала
Лепота младог Црнојевића.

Иво.

У Млецима је био Максим мој,
Тек месец дана дома како је.

Дужде.

У Млецима? Па ја да не знам ништ'!
Ни ти га, Ђорђе, нигде не виде?

Ђорђе.

Црногораца беше више ту.

Иво.

Да га је вид'о млади Дуждевић,
Не би га смет'о с ума никада,
Јер није такав лик за заборав!
Уговорен је даље уговор:
Пет хиљада ми дајеш војске ти
На немачког Ћесара у помоћ,
А теби ја педесет галија
На Турчина, на напег душмана.
Ал' хиљада ће, велиш, доћи сад
У сватове: е мила ми је вест,
Од пет хиљада може бити шест!

Иво.

Весеље чека моје сватове,
Не крвави се које мени гост!
Не дам да буде мојим сватима
Сватовско вино причест последња!
Ал' хиљаду ћу другу дати ја,
Ако ми даш још десет галија!

Дужде.

Шта мислиш, Иво, десет галија!
Џебана скупа, скупа опрема!

Иво.

Шта мислиш, Дужде, тисућ громова!
А скуп је живот, скупа, Дужде, крв!

Дужде.

Па нека, хајд', нек' буде тако, но!
Нек' тако буде уговорено!
И док се месец с нова испуни,
Нек' с' испуне и моји дворови
Сватова наших светлим звездама
И зетом мојим, сјајним месецом!

Ђорђе.

Зар тако брзо, бабо, тако зар?
А други месец тек је утек'о,
Од како сунце зађе брату мом,
Што брату мом, ал' првом сунцу твом!
За срећу сестрину не марим ја,
Колико жалим брата старија!

Дужде.

Ко одвећ жали, тај нек сахрани
Најмилије покојниково све!
Ако је даље мила жалост та
Покојном сину мом, сахрани је,
Ако му није мила, — не треба!

Ђорђе.

Твоја му даље жалост не треба!
Ил' ако треба, сахрањена је? —
Да зна синовља душа блажена,
Како је отац прежалити зна!

Дужде.

Да зна синовља душа блажена,
Да она смета добру нашему,
Спасењу можда целе државе:
Блаженство би јој рајско омрзло!
Па ако не ћеш да те омрзнем,
Претри се, па ћути, сад, ни реч! —
Опрости, пришко, прости, Иване,
Што сам се с овим заговорио!
Заслепила га братске смрти ноћ,
Па сестре своје данак не види,
Што сестре своје, ал' и свију нас.

Иво.

Занаго не ћеш, пријатељу мој,
Занаго не ћеш сина прежалит,
Да угодиш родбини новијој.
Шест хиљада јунака подић' ћу
Под оружјем, под сјајном опремом,
Нек пришти мојој славу освоје;
А на тај бојни калпак поносит
Приковаћу небојшу членку,
Јер војводу ћу дати чети тој
Баш сина мога, мога Максима.

Дужде.

Немој, пријане, немој Иване,
Да оштетимо мио живот тај:
Имамо и ми мудрих војвода!

Иво.

Мудрост је млада још у Максима,
Проницава му наусницу тек,
К'о чаурица младог пролећа,
Из које ће се сад тек извити
Шаренкаст лептир века славнијег.
Мудрост му, рекох, није зредла још,
У вас је ваљда која зрељија;
Ал' јунақ ти је, пријатељу мој,
Па прегалац је, пријатељу мој,
Па красан ти је пријатељу мој!
Ма кунем ви се ев' на ови мач,
На свој се кунем мач, да не има,
Јунака лепшег ваша Латинска;
Па ако и ви не речете то,
Да Бог да ми се на мом палошу
Преврнула у рђу клетва та,
Да огрезне у њојзи бритак мач,
И никад више да га не дигнем
На клевету у своју обрану!

Дужде.

Не куни мача, драги пријане,
Не куни га скоро ће требати,
Да требимо са душе душмана!
Ал' хајде сад, да душу поткрепиш,
На душак смо још дужни чашици,
Чека нас већ: приони пријане!

Иво.

Ал' прије морам развидити још,
Да л' душе с копна ветар угодан,
Да л' душе с копна, да ми не конну
Јунаци српски чекајући ме.
Нареди л' Дужде за ме галију?

Дужде.

Наредићу већ ја, наредићу,
Ил' оди са мном заједно бемо;
А ти, међу тим, Ђорђе, приправи
За просиоца вредан опроштај.

(Дужде и Иво оду.)

Ђорђе (сам.)

Да приправим? Шта! Ја да приправим?
Заповедим за њега доручак?
И моја уста да га угосте?
Не, никада! Ја мрзим сав му род!
И ону ноћ, кад Марка убише,
Црногорца су једног спазили,
Де прође овуда на гондоли,
Баш испод отвореног прозора,
С ког конопне висаху лествице,
Убицу досад нико не зна још,
Зар није можда тај Црногорац
Убица марков, крвник брата мог?

Ох, да га знам! — Па ја да приправим
За Црногорца сјајан опроштај?
Ох, приправио би му опроштај,
Да г' опрости живота за навек!
Ал' Бож' опрости, ко је овај бес?
Филета зар? Па го у руци нож!
Па витла њим, к'о да би секла ког!

(Филета улази голим ножем машући по зраку.)
Добро јутро, Филето, како је?

Филета.

Још живи омраза, ал' доћи ће,
Што љубав не ће, мржња моћи ће!

Ђорђе.

Добро јутро, је с' чула, делијо!

Филета.

Ко мени назива добро јутро,
Је л' добар јунақ то?

Ђорђе.

Добро сам јутро теби назвао,
Ал' мислим, да сам јунақ бољи ја,
Нег' што бих желео сав да ти је век!

Филета.

Јунака горег онда не има,
Јер горег века, нег' што је мој,
Од како Марка неиста, не има!

Ђорђе.

Та шњим баш оде по јунаштва мог!

Филета.

Ал' три нек дођу, помислиш ли на њу!
Јеси ли јунақ, Дуждевићу ти?

Ђорђе.

Па ако сам?

Филета.

Убицу маркова
Не познајеш?

Ђорђе.

Не познајем! А ти?

Филета.

Ал' ја га познајем!

Ђорђе.

Па реци га,
Говори, селе, збори, ко је, ко?

Филета.

Хајд' за мном само, за мном јуначе,
Прицоведићу страшну приповест,
Ал' вади мач, јуначе, вади мач!
Хајд' са мном, чувај да нас не чују,

Јер ако падне само једна кап
Од приповести моје отрова,
Нек падне кап у море јадранско,
Зажегло би се море дебело,
Стеновито би гризло корито,
Зањчио би се темељ Млецима!
Већ вади мач, јуначе, вади мач!
Приповедићу страшну приповест!
(Оду испод руке, она у једној руци нож а он у другој мач.)

ПОЈАВА ЧЕТВРТА.

Дужде за њим Дуждевић.

Дужде.

Окани ме се, ветрењаче мој,
Док пустим ветром, што говориш,
Не распирис у мени срдитост,
Не подстакнеш у старој клади жар!
Не збори ветар, не говори дим
На дому моме, млади димљаче!
У срцу твоме, на том огњишту
Распалио си огањ сувише,
А огањ тај још већма подлиже
Из главе празне ветар несмислен;
Тим ветром си одуво Ивана,
Распирис му чила једрила,
А том жестином, наглом, прераном
На челу си му сабрьо суви гњев!

Ћорђе.

Ал' послушај ме, родитељу мој!
Отвори уво гласу ветра мог,
И срца мога искри искреној,—
Филета ми се клела да је он!

Дужде.

Филета ти се клела, велиш ти!
И та ми се већ пење на душу,
Ко подла мачка на запуштен кров!
Филета ти се клела, велиш ти?
Кад жене куну, враг благосиља!
Филета од кад клети научи,
Са дома мога клетва не слази!

Ћорђе.

И ја се сећам да га опазих,
У месечини испод прозора.

Дужде.

И ти се сећаш месечине, је л'?
И твоја памет месечина је,
Филета месечина, месечина ти,
Та сви сте бледи месечари ви!

Ћорђе.

У месечини беше, истина,
Ал' истина је видна та к'о дан.

Дужде.

Ма ћути тамо, месечаре млад!
Шта мислиш ти са месечарством тим?
Од месечине сакуј мачеве,
Од звезда танад, од месеца штит,
И наћи војску за то буд' за што,
На после збори, суди, кидиши,
Освети брата, на коме год знаш,
Ал' сад — —

Ћорђе.

Ал' и сад, бабо, за што, за Бога!
Мољакат' помоћ непоуздану
Од родитеља свога душмана?
И душману још дават' своју крв?

Дужде.

Ако му не дам ову једну кап,
Полојаће је Немац можда сву!
Што руком немаш, немо'ши пребити,
Што прво можеш употребити,
После ћеш лакше да га истребиш,
Ил' душман био, ил' силнији друг.

Ћорђе.

Ал' то је душман то нам није друг!

Дужде.

Бре не дижи ми бруку, деране!
Је л' твоја свака реч Црногорац?
Ил' уста твоја Црна Гора зар,
Кад мислиш, да ћу шњима одбити,
Са седе главе напаст немачку?
Хајд', хајд', док нисам запушио ја (претећи.)
Црногорцима твојим излазак!

Ћорђе.

У власти ти је, Дужде, бабо мој,
Ал' ја се овде теби заклињем,
Кад Црногорци дођу у Млетке
И не крати им нико излазак,
Нек овај овде моју клетву зна,

(Метне бесно руку на мач.)

Закратићу га једноме бар ја!

Дужде.

Ал' ја ти рекох, слепче завојит!
Ако се макне међу вами ко,
Ил' ти, ил' она ускорћипача,
Филета твоја, баџићу вас све
Под тешке стреје врелог олова,
(Наставиће се.)

Куд издајнико баца држава,
Да им испече сунце мозак жив!
Па и ја сам да скочим у море;
Од моје косе с главе старачке
Оседеле на јаду, на муци,
Нек мрежу плету морски пауци!
Ох, тако ми је глава слаба већ,
Да једва носи мало косе то,
А ти над њоме збираш облаке,
Па из облака сипаш тепки град,
Претешки град срамоте претешке!
Тај град га бије, као стари раст,
Да збрише с њега листак последњи,
И њега самог у гроб сабије! —

Не могу даље, ослабио сам,
Изнемог'о сам већ, помози ми,
Поведи ме, молим те, — посрћем!

Ћорђе.

(узевши га испод руке.)

Умири се, драги бабајко,
Не жести ми се, слушаћу те ја!

(Публици излазећи с оцем.)

А і' кад већ не смем вука убити —
Док облази мој станак скровити,
Кад иође онда ћу га ловити! (Оду.)

(Наставиће се.)

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

Из Винковаца је дошла српска народна позоришна дружина у Руму и ту је почела представљати 7. аугуста о. г. Од тога дана па до 3. септембра давано 15 представа у Руми и две представе у војничком околу под Иригом, у арени, која је за ту цел веома згодно удешена била. Те две представе живо су те подсећале на арене из грчкога и римскога доба: та на сваку од тих представа слегло се било које војника које оссталога света до 5000 душа, а и време је послужило да већ није могло лепше бити. У овогу су приказивана сва два комада, и то 24. септембра: „Стари бака и његов син хусар,” а 26. септембра: „Границари.“ Обе те представе испале су тако дивно, да никако ниси могао ни помислити, да се то на твоје очи заиста и не збива. Сваки је од наших глумаца и глумица осветлао себи образ тога вечера. Много се може само кад се својски хоће! Те две представе стекли су нашем позоришту лена имена и гласа у странога света, који се из различитих грађева био стекао, да гледа војничку маневру. По тим представама могао је тај стран свет видити, дали смо ми „културфехиг.“ Пре поласка позоришне дружине приређена је још 3. септембра „беседа“ у корист српском

народном позоришту. Да није непрекидна киша сметала представама, много би боље прошло наше позориште у Руми него што је. У Руми је постигло наше позориште још и нов удар: наша позоришна дружина изгубила је Косту Хацића, једног од најстаријих и најчеститијих својих чланова.

Из Руме је отишло наше позориште у Митровицу, и ту се бавило од 4. септембра до 3. октобра. За то време давано је 19 представа и приређена је уз суделовање митровачке певачке дружине „беседа“ у корист српском народном позоришту. И ако је лоша година, то су митровчани и опет чинили што су год могли, да наше позориште прође што мањом штетом. У Митровици је изгубило наше позориште једну добру глумицу, Катицу Савићеву, која се удала за г. Лазу Ђорђевића-Милисава попцерског. К. Савићева у последње доба јако је напредовала у представљачкој уметности и као приказивачица особито трагичних љубавница дошла је била већ до тог ступња, да би још за кратко време могла доби у ред наших првих глумица. Велика штета по наше позориште што изгуби ту своју питомицу баш онда, кад му је могла од највеће користи бити!

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

I.

ПРИХОД

од позоришних представа у Винковцима у месецу јулу 1872.

1. Претплатна на 12 позоришних представа износи . . .	664 Ф. — н.
2. Мимо претплате пало на каси	482 „ 60 „
3. Шест представа ван претплате донели су	793 „ — „
4 „Беседа“ приређена уз сундоловање певачке дружине „Слоге“ донела	208 „ 30 „
	Свега 2147 Ф. 90 н.

Мита Јанковић, с. р.,
одборник.

Никола Зорић, с. р.,
рачунар српског нар. позоришта.

II.

ПРИХОД

од позоришних представа у Руми од 3. августа до 3. септембра 1872.

1. Претплатна на 12 позоришних представа	585 Ф. — н.
2. Мимо претплате пало на каси	676 „ 90 „
3. Три представе ван претплате донели су	374 „ — „
4. Две представе у војничком окону под Иригом донели су	341 „ — „
5. Беседа приређена уз сундоловање румске певачке дружине	208 „ 50 „
	Свега 2185 Ф. 40 н.

Никола Зорић, с. р.,
рачунар срп. нар. позоришта.
Іоца Богдановић, с. р.,
месни благајник.

Л А І С Т И Љ А

ПОЗОРИШТЕ.

(Народно позориште у Београду.) У славу ступања на престо кнеза Милана Обреновића IV. данашње је у народном позоришту у Београду 10. августа „Маркова сабља“, алегорија у два дела, коју је написао Јован Ђорђевић. „Млада Србадија“ пише о тој представи између осталога и ово: „Слике су у овој алегорији добро изабране и позорница их је наша тако красно извела, да ни једне не може гледалац оставити без узбуђења. Нарочито је то у првом делу, где се појављује Ђурађ Бранковић са својим слепим синовима и потурчепом Маром својом, где се даље појављује турчење босанских великанша, па калуђерско одвлачење народа у туђу земљу и најпосле борба Црногорца с Турцима. И стихови, који се говоре поред ових слика, много су лакши и округлији, него што би се очекивати могло од онога, који је још пре 25 година о клин обесио своју лиру.“

(Народно позориште у Загребу) отворило се 1. октобра о. г. и том је приликом даван „Максим Црнојевић“, трагедија у 5 чинова, од дра Лазе Костића. О тој представи пише „Vienac“ овако: „Максим Црнојевић глумио се у нас први пут. Пријатељима песниковим, који сада у мађарској тамници

чами, било би веома драго, да су му могли одсалати братински поздрав и глас душевнога славла. Али глумачка се вештина код те прве јесенашње представе показала слаба. Вели се, да је било и седам покуша за ту трагедију, али ко је гледао зајди, генерални покус, не могаше се добру надати. Да се још свеудиљ на брезу руку ради, даје слугити сама ћедуља прве представе: у њој је испуштена једна особа, мајка максимова, Јевросима, и шиљом глумица јој гђца Бајзова....

И тако се заборавило па много којешта, или није било времена да се учини све, чим би се трагедији приправио што сигурији успех. Иначе иде све глумице (Бајзову, Перисову и Ружићку — Стропијеву) свака хвала: у овој трагедији много су биле вредније од мушкараца у обје. Њихов ваљски лик, логично наглашивање, кретња, ако и не сваде уметничка али бар пристојна, глас, који се бар даде слушати, ако гдегод и није савршено удељен према ситуацији: све то могаше гледаоцу дати отпочинка од оне муке, коју му задаваху толики или неразумљиви, или мукли, или храпави, или вриштући гласови. Г. Брани очевидно се трудио и као редитељ и као глумац максимов: али није ни у чем посве успео. За петнаест дана веџбања није ни могао увештити јасноме говору људе, који му

се кроз 12 година нису научили, а сам као глумач није успешио разделио силу и дохват гласа свога, те га издаје глас, кад му га највише треба, по што се развија где не треба...

По тој првој представи јесенашње глуме судили бисмо, да су неке промене у особљу глумачким нужне... А г.г. глумице и глумци нека узму на ум, да својим говором те игром могу хрватину милом и немилом учинити. Народ и народна судбина биће им судија."

(Народно позориште у Загребу.) При свршетку октобра месеца о. г. приказиван је у Загребу први пут „Школски надзорник“. О тој представи пишу „И. И.“ ово: „У последње две представе пружила нам је позоришна управа прилику, да се упознамо с новим даровитим хумористом г. К. Трифковићем. Његов изворни комад „Школски надзорник“ очекивасмо живахном жељом, јер нам из рецензија новосадских листова беше довољно познато, да је „Школски надзорник“ често и на задовољство објинства приказиван био. Школски је надзорник изврстан плод народног духа, те га скроз провеђава онај народни хumor, који ретко кад налазимо у страних писаца. Не тражи Трифковић наслона на локалним манама, нити засиже у политички хаос да сарказмом, софистиком, или сатиром изазове одбравање објинства, него наравно, весело срце говори из његова умотвора, а ово произвађа у слушаоцу леп весео утисак“.

(Народно позориште у Загребу,) 29. октобра о. г. приказивани су у народном позоришту у Загребу ови комади нашег Трифковића: „Школски надзорник“, „Честитам“ и „Француско-пруски рат.“ Сва та три комада допала су се. Особито се хвали, да су карактери у свима споменутим шаљивим играма вешто нацртани. Ти би се комади још боље били допали, да су приказивани у оригиналној форми а да нису „локализовани.“

КЊИЖЕВНОСТ.

(Ђулићи увеоци.) Наш Змај-Јован Јовановић научио је да изда нову збирку својих песама под именом „Ђулићи увеоци“. Вредно је чути песника, како оглашаваје те нове песме своје: „Ако птице немају више права од човека, онда и човек сме пустити гласе срца свога и у глухо и у најглушће доба. Елегиски гласи ови — можда последњи — песама мојих не ће узнемирити успаваних осећања оних, који су се негда од моде за песмом јагмили. Једна свешница песама, што се напише и прочита, не ће ваљда бити на уштрб радиој и привредној снази људства толико, да обрати на се секиру младих апостола жељене хладне, прозаичне будућности. Али ја тврдо верујем у вечитост тањих чуствава, у права среће и тuge, љубави и мржње, у узвишеност и

необоривост одушевљења за све, што је добро и лепо, боље и лепше, у бесмрће чисте девице појезије, која пролази чиста и кроз дивље, тврде народе, и кроз преизображене разблудне мекушце, која ће преживити све теорије, струје, правце и кривце друштвенога живота, а остати увек цвет и мелем духа и срца човекова; тако исто тврдо верујем, да још има Срба и Српкиња, жедних нежнија напоја, који ће радо дочекати ове пајновије гласе старог познаника свог, који се усуђује запевати у глухо доба, кад други, бољи гласи, не ће или не смеју.“

Оволовко песник, а издавалац јавља, да ће у овој свезчици бити шестдесет мањих већих цесама. Књига ће бити на лепој артији штампана у формату „Ђулића“. Цена је 50 и. која се напред шаље, а паруџбине без претплате не ће се уважити, нити ће се штампати више егзemplара, него само толико, колико претплатника буде.

Има ли гдегод на свету Српкиње или Србина, којима живо срце куца за све, што је лепо, племенито, истинито, а за своје мари, а да не похитају одазвати се позиву, који је могао понићи само из душе правога песника!

Историја света, стара, средња и нова, написао Д. Иловажки а превео Д. Дукић. Прегледала и одобрila школска комисија. Средња 8-ина, стр. 590. Цена 8 гр. (80 новч.)

У Загребу је изашло „Zlatarovo zlato“, роман из прошlosti загребачке, од А. Шеное. Цена 80 нов.

Изашла је ХХ-та књига: „Rada“ јужно-словенске академије. Стр. 237, стоји 1½ ф. Ово је садржај те књиге; 1. Орографска разредба јужно-хрватске височане, од дра П. Матковића. — 2. Поларна зора као уčеник земаљске муњине, од М. Секулића. — 3. Бројеница или других десет глаголских зрица, од Фр. Курелца. — 4. Влашке ријечи у језику нашем, од Ф. Курелца. — 5. Старији облици самоставни, од Фр. Ку. релца. — 6. Прилог за историју акцента српскога или хрватскога, од дра Ђ. Даничића. — 7. Изводи из за-писника.

* Изашао је: „Српски Летопис“ за годину 1872. Књига 114. Издаје Српска Матица. Уредник Јован Бошковић. У Новом Саду. У српској народној за-дружној штампарцији 1872. На вел. 8-ни, 2. л., 227 стр. 2. л. Стоји 80 и. а. вр. — Преглед: Ј. Народна медицина у Србији, од дра Владана Ђорђевића. — II. О уставу и установама у Србији, од дра Светозара Милетића. — III. Извештај народних посланика за преображенски сабор 1872. својим поштовањим бирачима. — IV. На „судбине кирилских писмена у аустријској држави“, од Јована Живановића, — V. Кратак историјски преглед слова Ђ и Ѓ, од Ј. Живаповића. — VI. Српске народне приповетке. Из збирке Ђ. Рајковића. — VII. Српски народни сабор 1769. у Карловцима, саопштио Ђ. Рајковић. —

VIII. Тодор Павловић и његов положај у животу нашег народа, од дра Ј. Суботића. — IX. Критика на дра Јов. Шера „Општу историју књижевности“, превео Стојан Новаковић, од дра Ј. Живановића. — X. Изводи из завештаја тројице оснивача стипендија за ђаке Србе (И. Димитријевића, П. Костића и Г. Романовића). XI. Додатак: 1. Распис награда из фонда дра Ј. Наке В. Сент-Миклушки. — 2. Именник чланова управе Српске Матице за годину 1872. и 1873. — 3. Издања Српске Матице (са ценама).

* Изашла је књига: „Емило деветнаестог века“ француски од Алфонза Ескироса српски од М. Ђ. Милићевића, редовног члана српског ученог друштва, правог члана друштва руске словесности у Москви, уредника „Школе.“ (Прештампано из „Школе.“) У Београду у државној штампарији 1872. На вел. 8-ии, 2. л., VI., 2. л., 217 стр. Стоји?

* У Загребу су изашли „Stari pisci hrvatski.“ Књига IV. Песме Мавра Ветранића Чавчића, скуншили др. В. Јагић, др. И. А. Казначић и др. Ђ. Даничић, на свет издала југо-словенска академија знаности и уметности. Део II. XI., 490 стр. Стоји 2 фр. 50 п. На основу овога критичког академичког издања може се сада оценити песништво М. Ветранића, па из оваких појединачних оцена може се после саставити свеколика оцена старијег хрватског песништва.

* Учено друштво српско у Београду одлучило је набавити снимке српских умотвора из средњег века. Један део тих умотвора описао је Ф. Капиц у свом делу „Serbiens bizantinische Monummente.“ Почетак ове збирке изложен је сада у Москви у тамошњем музеју, а у одељењу за хришћанске старине. Ова је збирка била послана за поплитехничку изложбу. Као што јављају „Московске ведомости“ у тој су збирци најранији, што представљају грађевине и друге знаменитости манастира благовештенског, па онда манастира у Вратевшици, манастира у Драчи и манастира у Жичи.

* Одбору за издавање песама Петра Прерадовића у Загребу стигле су из Беча још две драме и одломци неких других песама. Обе су драме у рукопису потпуне, и то: „Краљевић Марко“, у два дела: разговор и договор, слутња и испуњење, — и „Владимир и Косара“ у четири чина. Међу одломцима има почетак епоса: „Пустињак“. Тај се епос збива у Далмацији, па посе у некадањој јој престоници Београду.

НЕКРОЛОГ.

(† Коста Хаџић.) Још се није залечила рана коју је грозна судбина задала српском народном позоришту кад му је оно лане одузела Пају Маринковића, једног од најважнијих и најизврснијих чланова му, а већ га ево задеси нова, зла коб,

која покоси у најбољој мушкој снази живота Косту Хаџића, честитог члана српске народне позоришне дружине у Руми 22. августа о. г.

Коста Хаџић родио се у српском Чанаду г. 1823. Од своје ране младости имао је велику вољу и најлоност позоришту. Та воља, и жеља да послужи народу своме, нагони га, да оснује са још неколико младих родољубаца из Чанада позоришну дружину, која је после под управом Јована Кнежевића обилазила српске крајеве све дотле, док се није г. 1861 претопила у српску народну позоришну дружину. Покојник је и од тога доба провео цело време свога живота у српској народној позоришној дружини, а није се обзирао ни пајмање на различите позиве, што их је добијао више пута а са више страна. Као представљач мањих карактерних и комичних улога стекао је себи лепа гласа у позоришном свету, а колико је ваљао међу браћом својом као човек од добра срца и лепа српска поштења сведочи пајбоље то, што су га свуда по целоме српству обично само „бабом“ звали. Након себе оставил је ојајену удовицу, с којом је 24 године срећно проживео, и две неудомљене сиротице, Ленку и Босильку, које су већ као чланови народне позоришне дружине леп напредак показали у позоришној уметности. При опелу, на које се слегло по Руме, певала је позоришна дружина, а у спомен покојнику говорио је А. Хаџић, управитељ пародног позоришта, згодну беседу, која је јако дирнула све слушаоце. Нека је покојнику лака земља и вечити спомен међу нама!

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

У трговини Стеве Ратковића у Новом Саду, у главној књижарници српској у Београду, у књижари браће Јовановића у Панчеву и у академијској књижарници у Загребу — може се добити:

ЗБОРНИК ПОЗОРИШНИХ ДЕЛА.

издање управе српског народног позоришта у Новом Саду.

Од тога зборника изашли су до сад ови комади:

I. Демон, повеља и алегорија у три раздела, од дра Милана Јовановића. Цена 30 новчића.

II. Школски надзорник, шаљива игра у једном чину, од Косте Трифковића. Цена 20 новчића.

III. Шаран, шаљива игра у једном чину, од дра Јоване Јовановића („Змаја“). Цена 20 новчића.

IV. Честитам, шала у једном чину, од К. Трифковића, и

Француско-prusки рат, шаљива игра у једном чину, од истога. Цена 30 новчића.

V. Краљева сеја, драма у четири чина, од дра Милана Јовановића. Цена 50 новчића.

Издаје управа српског народног позоришта.